

- Mål: “Gjette” den riktig verdi for den ukjent parameter θ i fordeling $f(x; \theta)$
 - μ og σ^2 i $f(x; \mu, \sigma^2) = N(\mu, \sigma^2)$
 - λ i $f(x; \lambda) = \text{Poisson}(\lambda)$
 - ...
- Vi trekker et tilfeldig utvalg fra populasjonen; X_1, X_2, \dots, X_n (u.i.f.).
- En estimator gir et anslag for den ukjente parameteren og er en funksjon av stokastiske variabler,

$$\hat{\theta} = \hat{\theta}(X_1, X_2, \dots, X_n)$$

.

- Hvilke egenskaper bør en god estimator ha?
 - Estimatoren bør være forventningsrett, dvs. $E(\hat{\theta}) = \theta$.
 - Estimatoren bør ha minst mulig varians, $Var(\hat{\theta})$, og variansen bør avta når antall observasjoner, n , øker.
- Hvordan kan vi finne estimatorer?
 - ved intuisjon
 - ved matematisk metode.
- Sannsynlighetsmaksimeringsestimatoren (SME) finner det anslaget som gjør at de observasjonene vi har gjort (utvalget) har maksimal rimelighet!

Example

Anta at vi er en firma som produserer genser.
Vi kan bruker 3 forskjellige maskiner som strykker genser.

Vi antar at antall feil en maskin gjør per genser er Poisson fordelt.

I tillegg vet vi at

- Maskin 1 er ny og gjør i gjennomsnitt 0.5 feil per genser
- Maskin 2 gjør 4 feil per genser
- Maskin 3 er gammel og gjør i gjennomsnitt 8 feil per genser

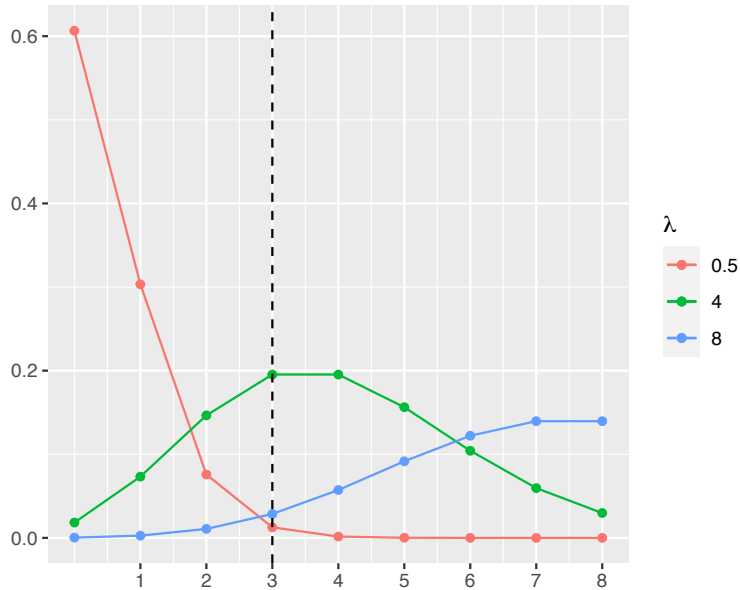
Vi har 1 genser som har 3 feil. . . .hvilken maskin kommer den fra?

- $X =$ “Antall feil i en genser”
- $X \sim \text{Poisson}(\lambda)$ dvs:

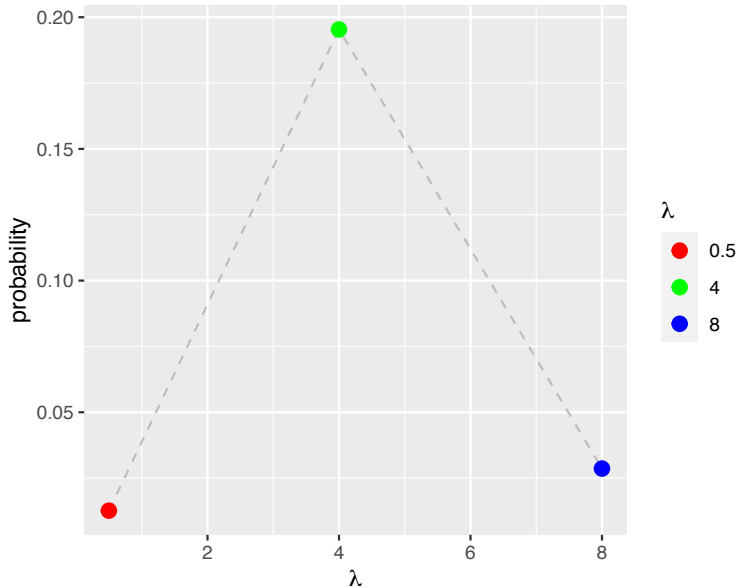
$$\text{Prob}(X = x | \lambda = \lambda_i) = \frac{\lambda_i^x}{x!} \exp(-\lambda_i)$$

- Tre mulige verdi for λ : (0.5, 4, 8)

Example

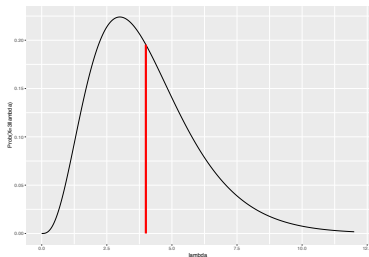
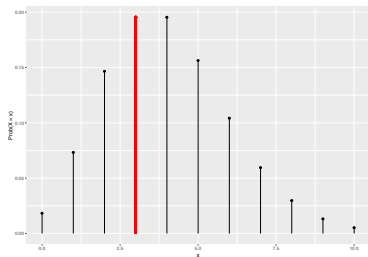

Example

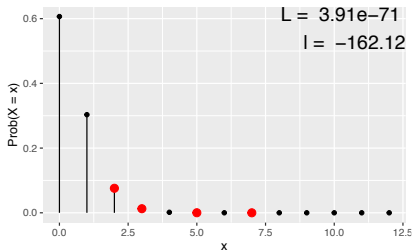
Rimelighet funksjon - Poisson fordeling

$$f(x; \lambda) = \frac{\lambda^x}{x!} e^{-\lambda}$$

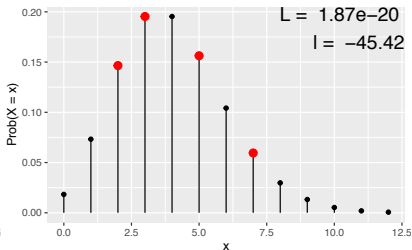

Vi observerer 4 genserer og får
 $(x_1 = 2, x_2 = 3, x_3 = 5, x_4 = 7)$

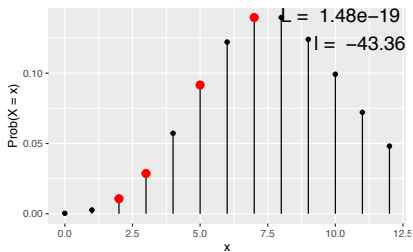
$\lambda = 0.5$

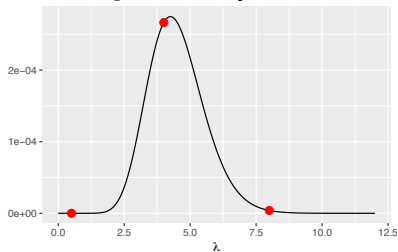
$\lambda = 4$

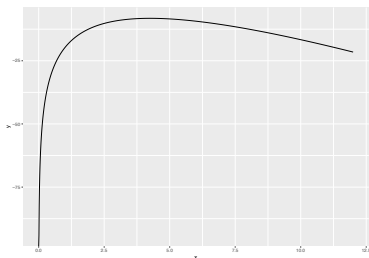
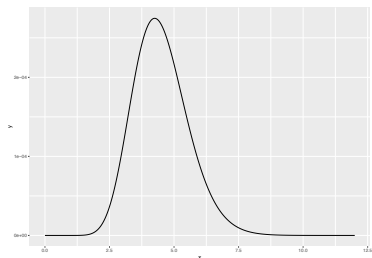
$\lambda = 8$

Rimelighets funksjon

Rimelighets funksjon og log rimelighets funksjon

Hva skjer når n vokser...

